

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 536/2010-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. decembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. V. C., K., zastúpeného advokátom JUDr. D. S., K., vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, porušenia základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok zaručeného v čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 7 S 92/2009 a jeho rozsudkom zo 14. apríla 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. V. C. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. júna 2010 doručená sťažnosť MUDr. V. C., K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), porušenie základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok zaručeného v čl.

30 ods. 4 ústavy a základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 S 92/2009 a jeho rozsudkom zo 14. apríla 2010.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol vo voľbách konaných 2. decembra 2006 zvolený za poslanca Mestského zastupiteľstva mesta K. (ďalej len „mestské zastupiteľstvo“). Mandát poslanca mestského zastupiteľstva vykonával do 7. septembra 2009, keď bol zo strany Mesta K. (ďalej len „mesto“) v zastúpení primátora Mgr. J. B. upovedomený o zániku poslaneckého mandátu poslanca mestského zastupiteľstva, a to k 28. augustu 2009. K zániku poslaneckého mandátu sťažovateľa malo dôjsť z dôvodu, že sa trikrát po sebe (28. júla 2009, 3. augusta 2009 a 27. augusta 2009) bez riadneho ospravedlnenia nezúčastnil riadneho rokovania mestského zastupiteľstva.

Podľa sťažovateľa dôvodom takéhoto postupu primátora mesta bola skutočnosť, že sťažovateľ spolu s ostatnými poslancami mestského zastupiteľstva poukazoval na nedostatky a nesprávny postup vedenia mesta pri správe vecí verejných.

Sťažovateľ svojím podaním adresovaným mestu, ktoré bolo doručené 10. septembra 2009, primátora informoval, že podľa jeho názoru neboli splnené zákonné dôvody uvedené v § 25 ods. 2 písm. g) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) potrebné na to, aby došlo k zániku jeho mandátu poslanca mestského zastupiteľstva. Sťažovateľ ako vážny dôvod, ktorý mu bránil 27. augusta 2009 zúčastniť sa zasadnutia mestského zastupiteľstva, uviedol celodenné lekárske vyšetrenie, ktoré v ten deň absolvoval. Zároveň v predmetnom podaní žiadal o nerušené vykonávanie svojho mandátu.

Na prezenčnej listine zo zasadnutia nasledujúceho mestského zastupiteľstva mesta konaného 10. septembra 2009 už sťažovateľ ako poslanec mestského zastupiteľstva uvedený nebol.

Sťažovateľ podal 14. septembra 2009 proti písomnému upovedomeniu mesta o zániku jeho mandátu poslanca mestského zastupiteľstva zo 7. septembra 2009 na krajskom súde návrh na začatie konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorým sa domáhal, aby krajský súd zakázal mestu pokračovať v porušovaní jeho práva uplatňovať mandát poslanca mestského zastupiteľstva. Krajský súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 7 S 92/2009-44 zo 14. apríla 2010 tak, že jeho návrh zamietol a nepriznal mu právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 6. mája 2010.

Podľa názoru sťažovateľa krajský súd napadnutým rozsudkom sp. zn. 7 S 92/2009 zo 14. apríla 2010 porušil čl. 12 ods. 2 ústavy, ako aj základné právo na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok zaručené v čl. 30 ods. 4 ústavy a základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy. Sťažovateľ zastáva názor, že *„Napadnuté rozhodnutie súdu je arbitrárnym rozhodnutím porušujúcim moje základné práva, keď pri výklade a aplikácii zákonného predpisu došlo k značnému odchýleniu od znenia príslušného ustanovenia čím sa poprel jeho účel a význam.“*

Sťažovateľ svoje tvrdenia ďalej odôvodnil takto:

„... oznámenie o zániku môjho mandátu poslanca Mestského zastupiteľstva mesta K. zo dňa 07. 09. 2009 číslo 09/04039 považujem za neplatné, uvádzané dôvody za nepravdivé nakoľko som mal vážny dôvod, ktorým bola účasť na celodennom lekárskom ošetrovaní dňa 27. 08. 2009, o čom som predložil potvrdenie od MUDr. K. R. Taktiež som písomne oznámil, že chcem naďalej uplatňovať mandát poslanca mestského zastupiteľstva.

... neprislúcha v tomto prípade Krajskému súdu v Košiciach spochybňovať uvedené lekárske potvrdenie tak, ako to uviedol vo svojom rozsudku. Nie je zrejmé, na základe akých skutočností dospel krajský súd k záveru, že vážny dôvod zúžil iba na vážne onemocnenie, ktoré mohlo byť prekážkou mojej účasti na zasadnutí...“

Vychádzajúc z uvedeného sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo MUDr. V. C. ... uvedené v článku 12 ods. 2, článku 46 ods. 1 a článku 30 ods. 4 Ústavy SR v rámci konania a rozsudkom vedeným na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn.: 7 S 92/2009 porušené bolo.

2. Ústavný súd zrušuje rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 14. 04. 2010 sp. zn.: 7 S 92/2009 a vracia vec na nové prejednanie a rozhodnutie.

3. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ktoré je povinný zaplatiť Krajský súd v Košiciach.

4. Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V prvom rade je potrebné poznamenať, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Tvrdenie sťažovateľa o porušení iných práv (v tomto prípade práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) uvedené mimo petitu pokladá ústavný súd za súčasť argumentácie, ktorá však nemôže doplniť petit.

V tomto zmysle je predmetom sťažnosti namietané porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a porušenie základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok zaručeného v čl. 30 ods. 4 ústavy a základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 S 92/2009 zo 14. apríla 2010.

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť sťažovateľa v tej časti, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 S 92/2009 zo 14. apríla 2010, ktorým bol

zamietnutý návrh na začatie konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd teda, tak ako to už vyslovil vo viacerých svojich nálezoch, nie je opravnou inšinciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), a preto nemôže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov, pokiaľ tieto súdy vo svojej činnosti postupujú v súlade s právami na súdnu a inú právnu ochranu zakotvenými v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého uznesenia krajského súdu.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu sp. zn. 7 S 92/2009 zo 14. apríla 2010 okrem iného vyplýva:

„Účelom konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy je poskytnutie súdnej ochrany fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich práva a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný. Súdne konanie sa stáva zárukou, že súd vyslovením povinnosti odporcu nepokračovať v porušení práva navrhovateľa a v príkaze, ak je to možné obnoviť stav pred zásahom, vytvorí reálny predpoklad na eliminovanie nezákonného stavu, ktorý vznikol protiprávnym konaním, prípadne aj nekonaním orgánu verejnej správy...

Navrhovateľ podaním zo dňa 10. 9. 2009 oznámil odporcovi, že k zániku mandátu nedošlo podľa ust. § 25 ods. 2 písm. g) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení... Uviedol, že dňa 27. 8. 2009 bol na celodennom lekárskom ošetrovaní, čo bolo vážnym dôvodom jeho neúčasti na zasadnutí mestského zastupiteľstva, konanom v uvedený deň. Poukázal súčasne na čl. 30 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky. Z týchto dôvodov potom je potrebné právne uzavrieť, že bola splnená zákonná podmienka na podanie návrhu podľa ust. § 250v ods. 3 O. s. p..

Z administratívneho spisu ďalej vyplýva, že navrhovateľ sa nezúčastnil zasadnutí mestského zastupiteľstva ani v dňoch 27. 7. 2009 a 3. 8. 2009, dôvody pre ktoré sa týchto zasadnutí nezúčastnil nespochybnil. Ospravedlnenie predložené v písomnej forme dňa 10. 9. 2009, kedy už dňa 7. 9. 2009 bolo navrhovateľovi odoslané upovedomenie o zániku poslaneckého mandátu, bolo právne neúčinné...

Pre účely posúdenia právneho stavu, ktorý vznikol upovedomením o zániku poslaneckého mandátu je dôležitá skutočnosť, či bola naplnená zákonná podmienka ust. § 25 ods. 2 písm. g) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v znení nesk. predpisov.

Podľa ust. § 25 ods. 2 písm. g) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v znení nesk. predpisov, mandát poslanca zaniká aj z dôvodu, ak sa poslanec bez vážneho dôvodu a bez ospravedlnenia nezúčastní trikrát po sebe riadneho zasadnutia obecného zastupiteľstva.

V danom prípade, k riadnemu zasadnutiu mestského zastupiteľstva opakovane trikrát nedošlo z dôvodu, že navrhovateľ neuviedol v prvých dvoch prípadoch vážny dôvod, ktorý by bol v súlade s ust. § 7 ods. 5 rokovacieho poriadku mestského zastupiteľstva v K., účinného od 31. 5. 2007. Posledným vážnym dôvodom by bolo vážne onemocnenie navrhovateľa, ktoré mohlo byť prekážkou zúčastniť sa zasadnutia mestského zastupiteľstva

dňa 27. 8. 2009, ale len v prípade, ak tento dôvod by bol preukázaný pred začatím rokovania mestského zastupiteľstva (náhla nevoľnosť a pod.). Vyhotovenie lekárskeho potvrdenia dňom 27. 8. 2009, predložené následne 10. 9. 2009, nie je vierohodným dôkazom pre posúdenie skutkovej podstaty ust. § 25 ods. 2 písm. g) zákona č. 369/1990 Zb. v platnom znení. Následné šetrenie súdu, v akom rozsahu došlo k vzájomnej komunikácii pri zisťovaní účasti poslanca (poslancov) v prípade zasadnutia mestského zastupiteľstva dňa 27. 8. 2009, bolo negatívne, teda v neprospech navrhovateľa, čo potvrdzuje obchodná spoločnosť O., a. s. v odpovedi na dotaz súdu zo dňa 22. 3. 2010, či došlo k oznámeniu akýmkoľvek spôsobom, že neúčast' na zasadnutí mestského zastupiteľstva dňa 27. 8. 2009 bola len z vyššie uvedených dôvodov. Obsah rozhovorov zverejnený nebol a nebol potvrdený ani obsah vzťahujúci sa na relevantný dôkaz, tvrdenie navrhovateľa, že mal vážny dôvod – podľa lekárskeho vyšetrenia v uvedený deň (27. 8. 2009).

Nezákonný zásah orgánu verejnej správy do práv a právom chránených záujmov fyzickej či právnickej osoby musí byť zrejmý už z konkrétneho právneho predpisu, teda už v čase jeho zásahu musí byť narušená legalita rozhodnutia zasahujúca do výkonu práva (napr. mandátu poslanca) ako jeho právneho následku. V konkrétnom prípade, neboli preukázané vážne dôvody, pre ktoré sa mandát poslanca nemohol vykonať, pričom dôkazná povinnosť je na strane žalobcu.“

V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajský súd jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré návrh sťažovateľa na začatie konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy zamietol. Ústavný súd považuje za potrebné konštatovať, že predmetný postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Krajský súd teda v danom prípade neporušil označené základné právo sťažovateľa „arbitrárnym rozhodnutím porušujúcim... základné práva, keď pri výklade a aplikácii zákonného predpisu došlo k značnému odchýleniu od znenia príslušného ustanovenia čím sa poprel jeho účel a význam“.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto

názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. Prípadný zásah ústavného súdu, a to nahrádzanie právneho názoru krajského súdu je možné realizovať len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, v zmysle ustálenej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

Podľa názoru ústavného súdu z uvedeného vyplýva, že predmetný právny výklad krajským súdom nevykazuje nedostatky, ktoré by odôvodňovali záver o porušení základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, a preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy namietaným rozhodnutím krajského súdu ústavný súd uvádza, že predmetný čl. 12 ústavy kvalifikuje stabilizovaná judikatúra ústavného súdu ako všeobecné kritéria ochrany základných práv a slobôd, ktoré treba vykladať a chápať ako ústavné direktívy adresované predovšetkým orgánom pôsobiacim v normotvornej činnosti všetkých stupňov a ktoré nemôžu plniť poslanie priamo aplikovateľných ustanovení v individuálnych záležitostiach. Ich aplikácia je možná iba v spojení s ochranou konkrétnych práv a slobôd uvedených v ústave. Ústavný súd nezistil, že by rozhodnutím krajského súdu došlo k porušeniu zákazu diskriminácie zakotveného v čl. 12 ods. 2 ústavy. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by aspoň čiastočne opodstatňovali úvahy o možnom porušení predmetného článku. Vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietnuť pre jej zjavnú neopodstatnenosť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Rovnako tak v prípade namietaného porušenia čl. 30 ods. 4 ústavy, ktorého obsahom je právo občanov za rovnakých podmienok na prístup k voleným a iným verejným

funkciám, ústavný súd zastáva názor, že sťažovateľ vo svojej sťažnosti neuviedol žiadne skutočnosti, ktorými by preukázal možné porušenie, resp. aspoň ohrozenie predmetného práva. Naopak, ako sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, vo voľbách do orgánov samosprávy obcí konaných 2. decembra 2006 kandidoval za poslanca mestského zastupiteľstva mesta a vzhľadom na dosiahnuté výsledky v predmetných voľbách sa po zložení sľubu na prvom zasadnutí mestského zastupiteľstva poslancom stal. Zákon o obecnom zriadení v platnom znení vo svojom § 25 ods. 2 uvádza zákonné podmienky zániku mandátu poslancov obecných zastupiteľstiev. Podľa názoru ústavného súdu obsahom práva občanov za rovnakých podmienok na prístup k voleným a iným verejným funkciám nie je právny nárok na zotrvanie vo volených a iných verejných funkciách neobmedzene, resp. bez možnosti, aby mandát zanikol. Vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietnuť pre jej zjavnú neopodstatnenosť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd už o ďalších požiadavkách sťažovateľa (návrh na priznanie finančného zadostučinenia a na úhradu trov právneho zastúpenia) vzhľadom na odmietnutie sťažnosti nerozhodoval.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. decembra 2010